

EL DAVANTAL DE PERE CALDERS

Amesura que ens acostem al canvi de segle, fa l'efecte que el món es lliura a una fantàstica liquidació per reformes al local. Apareix una malaltia nova, que sembla inventada de tan imprevista com era i escampa unes pors que no cessen de créixer. Una propaganda intensiva procura que la por arribi a tot arreu i es converteix, de cop i volta, en una malaltia estreta, una gran protagonista de la nostra època. I això a desgrat de tenir competidors tan importants com la caiguda dels règims comunistes, que també proven d'acaparar l'atenció (i els sobresalts) amb episodis tan espectaculars com el de la suspensió de pagaments d'una superpotència que ha proclamat a so de tabals que només li quedaven diners per fer front a les despeses de dos dies.

A l'altra banda de l'espectre polític i econòmic també passen desgràcies de molt gruix. La premsa i els informatius àudio-visuals contribueixen a mantenir-nos en un estat d'esverament constant, no fos cas que ens en distraiguéssim. Els EUA es veuen abocats a una recessió imparable —o bé que ho sembla— i no passa dia sense que ens facin saber ensopegades grosses, com ara la fallida de la Pan Am, la gairebé mítica companyia aèria que era tot un símbol de la preponderància que havia de tenir, en el

Qui no corre, vola

nostre segle, l'aviació civil. De la militar ni cal parlar-ne, perquè tothom sap que n'hem estat ben servits.

En el cas de la Pan Am no ha pogut acudir-hi ni el Japó, amb ofertes de compra salvadores. Resulta que el Japó té els seus maldecaps, preveu per a un futur immediat la frenada del seu creixement econòmic. I pel que fa a Alemanya, la Comissió Europea ha informat que el poderós Estat germànic "deixarà d'ésser la locomotora econòmica del Continent" en els propers dos anys. Es parla d'un *eurocansament* dels alemanys, molt ocupats —i perplexos— en la digestió de la seva recobrada part oriental.

Es podrien esmentar molts altres símptomes de decaniment. Tants, que no cabrien en l'espai d'un article. De passada, però poc, no paren de recordar-nos que el Tercer Món és a punt d'esclatar i que la deflagració ens ajupirà a tots. Ah! I tot just ens acabem d'assabentar que el mercat mundial de l'art, tan pròsper fa cosa de no res, ha entrat en picada. Les grans empreses subhastadores Sotheby's i Christie's travessen un mal moment per culpa de la caiguda dels preus. Això darrer no ens afectarà massa,

però hi ha aspectes morals que, per molt que no es vulgui, trasbalsen. És el cas de la notícia divulgada per l'ència Efe, precisament en aquests dies de pau i bones festes: a la localitat de Wellington, Nova Zelanda, els nens es van amotinar contra el pare Noel i l'expulsaren a puntades de peu, perquè no els portava les joguines que havien demanat. És un presagi més de canvi d'era, un anunci de les coses que ens poden passar.

Però no cal pas anar tan lluny. Aquí i ara mateix s'ha produït un fet que també inclina a la reflexió: la Fàbrica Nacional de Moneda y Timbre ha publicat a la premsa diària uns anuncis de format gran (mitja pàgina) on es fa propaganda de les monedes de recent encunyació, sota el lema de *Hágalas correr*. Les disset noves peces hi són reproduïdes a mida natural, sense dissimular la seva migradesa. Al contrari: el text que les acompanya canta les excel·lències d'aquesta disminució general i diu que tot s'ha fet per al nostre bé. Per la part que em toca, gràcies i a manar... Però per a què la propaganda, si no tenim altra opció? Quant a fer-les córrer, que no pateixin. Volaran.

Pere Calders